

۲۰۱۶/۰۹/۳۰

نظر محمد مطمئن

سپين او زرغون بيرغ

زرغون بيرغ د حزب اسلامي، جمعيت اسلامي، اسلامي حزب (مولوي خالص بابا، چې وروسته يې رنگ سپين ته واوښت)، نجات ملي (چې وروسته يې بدلون وکړ)، سپين بيرغ د حرکت انقلاب اسلامي او حرکت اسلامي (منصور صاحب)، تور بيرغ د محاذ ملي، د اتحاد اسلامي اړوند رنگونه او نښانونه وو.

طالبان چې مشران يې په خواني مجاهدين وو، په يو له پورته گوندونو اړوند جبهو کې يې د روسانو او د هغوی د ملگرو پر ضد جهاد کړی وو، د ځينو پخوانيو مجاهدينو کورنيو جگړو او له ولس سره ناسمو کړنو د اعمالو په غبرگون کې راپورته او په لومړيو وختونو کې د طالبانو د اسلامي تحريک په نوم ياد شول. د طالبانو د اسلامي تحريک بيرغ سپين رنگ او په تور رنگ پکې د توحيد کلیمه ليکل شوې وه. اوس هم د هغوی پخوانی بيرغ دی.

د بيرغونو او گوندونو په تړاو زموږ خلکو خپلمنځي جگړې وکړې، که تره کې (خلفي) تيرورتنه نه وای کړې، د خلکو معتقداتو، کلتوري او مذهبي ارزښتونو ته يې درناوی کړی وای، ممکن د وخت په تيريدو ستونزه حل شوی وای. د پرچميانو او خلقيانو د گوندي ستوزو له امله د روسانو مستقيم يرغل ته لاره هواره شوه، ببرک کارمل (پرچمي) د حفيظ الله امين (خلفي) د واک پای ته رسولو په موخه د روسانو په ټانک کې سپور راوستل شو او واک پرچم ډلي ته وليردول شو، هغه چې د ډاکټر نجيب الله (پرچمي) په وخت کې بيا زموږ ملي بنسټونه هم ورسره خراب شول، او قومي مليشې د تاجکو، ازبکو، بلوچو او پښتون قومونو په نوم جوړې شوې، د هغه وخت د دفاع وزارت له تشکيل څخه دا جوړښتونه بېل او ملي بنسټونه يې ولرزول چې پايله يې دهمدې ناسمو پريکړو په نتيجه کې د ډاکټر نجيب الله په لاس جوړې شوو مليشو لخوا خپله ډاکټر نجيب له ستونزو سره مخ او بالاخر د طالبانو لخوا هم په ډيره بېرته وژل کيږي، که دوستم د ډاکټر نجيب الله له هيواده وتلو او هند ته تللو مخه نه وای ډب کړي، ممکن نجيب الله له هغه برخليک سره نه وای مخ شوی، کوم چې مور ولیدل.

د حزب اسلامي او جمعيت اسلامي + شورای نظار جگړې، د حزب اسلامي او حرکت انقلاب اسلامي ترمنځ جگړې، هغه څه وو چې د روسانو ۹ کلن يرغل او موجوديت ته يې زمينه برابروله، که احمدشاه مسعود د حزب اسلامي څخه وپږه نه درلودلای، ممکن له روسانو سره يې پټ تړونونه، نه وای کړي.

کله چې کابل ونيول شو، که د بيرغونو او گوندونو خبره نه وای، د استاد رباني شخصيت ته په کتلو سره هغه حکمتيار صاحب زغملای شو، ولي د ناپوهو مشوره ورکونکو دواړو ډلو ته، د پروډون ورځي مجاهدين يو بل ته د وژلو لپاره اړ کړل، او دواړو يې له پخوانيو کمونستانو (دوستم او جبار خان) څخه د مرستې په تمه شوو.

کله چې طالبان راپيدا شوو، که هغوی د پخوانيو مجاهدينو وړ درناوی کړی وای، هغوی ته يې له يوې مخې د شر او فساد کلیمې نه وای کارولي، او د گوندونو ښه مجاهدين يې له ځانو سره ملگري کړي وای، د مجاهدينو د مشرانو / رهبرانو باور يې له تر لاسه کړی وای، ممکن چې همدغو کسانو د طالبانو سره مرسته کړي وای، سمه ده چې طالبان وايي چې دوی همدا هڅې کړي، ولي کافي نه وي.

داچې طالبان ځوانان وو، هغوی تجربه نه درلودله، که تجربه لرونکو مجاهدينو او د مجاهدينو مشرانو حوصله او زغم کړی وای، او د طالبانو سره په مشوره ورکولو کې يې ځانونه مسؤل گڼلي وای، ممکن ستونزه دومره لويه شوې نه وای، کوم چې بيا هم د شمال ائتلاف او د مجاهدينو مشرانو (استاد رباني، استاد سياف، پير سيد احمد گيلاني، حضرت صبغت الله مجددي، استاد خليلي او استاد محقق) د امریکايانو راتگ ته ښه راغلاست ووايه.

کله چې د کرزي حکومت راغی، که په کور ناست طالبان يې مجبوره کړي نه وای، هغوی ته يې درناوی کړی وای، د هغوی سپکاوی يې نه وای کړی، هغوی يې مجبوره کړي نه وای، او له کوره ايستلو ته يې اړ کړي نه وای، ممکن د امريکا او ناتو پوځيانو دومره اوږد شتون بهانه، نه وای پاتې شوی.

که کرزي د ډاکټر نجيب الله د قومي مليشو او ملي بنسټونو نړولو تاريخ نه وای تکرار کړي، سمه ده چې د پيټريوس له طرحې (اربيکان جوړولو) سره يې مخالف درلود، خو عملاً يې څه ونه کړل، همدغه د اربکيانو جوړولو زموږ

د پاڼو شميره: له ۱ تر ۳

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې دليکنيزې ښې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په ځير و لولئ

ملي بنسټونه بيا لړزاند كړل او قومي او سيمئيزو جگړو او دښمنيو ته يې لاره هواره كړه، كندوز او د بغلان ښار غوري يې ښه مثالونه لرلاى شو.

كه د امريكا او ناټو سره د جگړې پر مهال طالبانو له ولس او خلكو سره په خپلو كړنو كې مثبت بدلون راوستى واى، د دوى د نظام په وخت كې تيروتنې يې بيا ځل نه واى تکرار كړي، او د دوى تر كنټرول لاندې سېمو كې يې له خلكو سره ښه چلند كړى واى، د خلكو او پخوانيو قومندانانو او ټوپكوالو يې درناوى كړى واى، اريكيان به دومره په پراخه كچه نه واى پېداشوي. د اريكيانو د جوړښت طرحه سمه ده چې د جنرال پيټريوس د عراق تجربه وه، خو طالبانو وار له مخه په دې كې مرسته كړې وه او ځينې خلك د طالبان له چلند څخه خوشاله نه وو.

د هلمند ولايت د مارچې ولسوالۍ هغه څوك لومړى د اريكيانو مشر شو چې پخوانى مجاهد، د طالبانو د نظام پرمهال د طالبانو قومندان او زورور سړى وو، د كرزي له حكومت سره پاتې شو، په كور ناست وو، وروسته يې ورونو يا خپلوانو ډير عادي د پلچكونو قراردادونه اخيستل، ورور يې ورته ووژل شو، او قومندان بازمحمد په لوى لاس اريكيتوب ته مجبوره كړل شو.

كله چې د طالبانو نظام سقوط وكړ، زما او قومندان بازمحمد خان دواړو څخه د استاد سياف قومندان ښاغلي حاجي عبيدي ساتنه كوله، او قومندان عبدالرحمان خان د هغه وخت د هلمند امنيه قومندان چې زموږ دواړو غوښتنه يې درلودله، حاجي عبيدي په لاس ورنه كړو. زما ښه ياد دې چې كله حاجي عبيدي كابل ته راتلى، د كرزي د حكومت لومړى مياشت وه، قومندان بازمحمد يې د همدغو خپلسرو وسلوالو او د هغه وخت د هلمند د امنيه قومندان له ويري كابل ته ورسره بوت، زما په اړه يې قومندان حاكم خان ته وويل چې تر څو ژوندي ياست، عبدالرحمن خان ته يې په لاس ورنه كړئ.

د كندهار د پنجوايي د اريكيانو مشر ودود كاكا (مشهور په بابك)، مخكې له دې چې په زنگوات كې د پاڅون ړغ وكړي، يو نيم كال مخكې كابل كې ما وليدى، د سيمئيزو طالبانو څخه يې شكايه درلود. هغه خپله انديښنه شريکه كړه، هغه ودود كاكا چې كله طالبان په پنجوايي كې وو، د ده په كور به ناست وو.

پر امريكايانو طالبانو حمله وكړه، وروسته طالبان پټيدل، يو طالب چې امريكايانو يې پلټنه كوله، د ودود ماما (اوسنى د اريكيانو مشر) كور لورته راغى، ودود ماما خپل ځوى ته وويل چې طالب خلاصيدل غواړم، زه د كلتوري او قومي ارزښتونو په نظر كې نيولو سره هغه كيسه پوره ځكه نه كوم، چې د طالب ورور هم دغه ډول كړنه د طالب د خلاصون لپاره نه كوي.

د اندرو پاڅون چې پيل شو، د حزب او طالب له نومه يې شروع وكړه، په منځ كې چې كوم خلك گرځيدل چې ستونزه حل كړي، هغوى بنديان شول، د پروژي مشرانو د حزب په نوم خلك راپورته او له طالب سره يې وجنگول، چې تر نن ورځې پورې د اندرو تر ۷۰۰ زيات ځوانان دواړو لورو ته وژل شوي، كور په كور دښمني او د پروژي لوبغاړي په كابل كې ارام ناست دي.

نن هم هغه د اندرو د پاڅون قاتلين لوبغاړي د حزب اسلامي حكمتيار په ډله كې مهم رول او كردار لري، او د حكمتيار صاحب د راتگ له پاره څراغونه بلوي، له همدې ادرسه بيا ځل غواړي چې حزب اسلامي او طالب سره وجنگيږي. باور وكړئ چې زه په كابل كې د هوايي ډگر پر سر د استاد رباني او احمدشاه مسعود د انځورونو سره يوځاى د حكمتيار انځور وگورم، زه به د خوښې احساس وكړم.

كه زه د كابل وزارتونو كې د احمدشاه مسعود، استاد رباني د عسكونو ترڅنگ د حكمتيار انځور وگورم، خوښ به شم. كه زه د جمعيت اسلامي د بيرغ ترڅنگ د حزب اسلامي بيرغ وگورم خوښ به شم.

كه په كابل كې د ارغنديوال حزب اسلامي مركزي دفتر پر سر د حكمتيار صاحب انځور وگورم، كه د سباوون صاحب، د فاروقي صاحب او هلال صاحب د دفترونو پر مخ د حكمتيار صاحب انځورونه وگورم، دا به د راتلونكي لپاره ښه زيرى وي.

كه د گردو پخوانيو جهادي گوندونو يو متفق بيرغ او متفق مشر انځور وگورم ډير به خوشحاله شم، ستونزه به اسانه شي، له طالبانو سره تفاهم ته به لاره پېداشي.

ولي كه كابل ته د ښاغلي حكمتيار په راتگ سره د حزب وروڼه د هلمند په اطرافو كې چيرته چې طالبان دي، هلته شنه بيرغونه خوروند كوي، د غزني په اطرافو كې د طالبانو كنټرول لاندې سېمو كې د حزب په نوم خوځښتونه كوي، او د جنگ لپاره بهانې ولټول شي، يا هم په اطرافو كې غونډې جوړوي، تر څو د كورنيو او بهرنيو جاسوسانو لپاره د جنگ د پېل اسباب مهيا شي، زه يې سخت مخالف يم.

د پاڼو شميره: له ۲ تر ۳

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همكارۍ ته راښوولې. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه كړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دلېكنې د ليكنيزې ښې پازوالي د ليكوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليكنه له راليرلو مخكې په ځير و لولئ

ورانديز مي دادی چې دواړه لوري دي هغه انديښني د خلكو په غور په نظر كې ولري چې نړيوال او كورني دښمنان غواړي چې د حزب اسلامي او طالبانو ترمنځ جگړه وشي.

ما د حزب اسلامي له ډيرو مشرانو اوريدلي چې وايي كله هم طالبان راپيداشوو په ۱۹۹۴ ز. كال كې، دوى وايي چې د جمعيت اسلامي او شوراي نظام هڅې داوي چې طالبان له حزب سره جگړه وكړي.

همهغه وو چې ويل كيري حكمتيار د دي لپاره چې د جگړې مخه ټول وخت د حزب لورته نه وي، چهار اسباب يې پرته له جگړې طالبانو ته پريښود، چې طالبان او مسعود مخامخ جگړې ته ودرېدل، زموږ ويره دا ده چې بيا ځل ځيني كړي د حزب او طالب ترمنځ جگړه غواړي، او هسي هم له مخكې لا د حزب ډيرې پخواني قومندانان او وسلوال د اربكيانو په ليكو كې ځاى په ځاى شوي.

طالبان دي هم زغم ولري، له پخوانيو تجربو دي كار واخلي، دا چې حزب اسلامي په اطرافو كې پلويان لري، د هغوى سره دي ښه چلند وكړي، كه د چا په كور شين ټوكر خريدى، ودي زغمي، هر شين ټوكر بيرغ نه وي.

په شمال كې د طالبانو جگړې اوځانگړې ډول د پروان ولايت اړوند سېمو كې، ماته ويل شوي چې ځينو د تاجكو وسلوالو به داسي پلانونه جوړول چې د پروان گرده تاجك د قوم په نوم د طالب مقابل كې ودرېزي.

د سپتمبر پر ۲۸ مه د غزني ښار كې د حزب اسلامي په ملاتړ غونډه كيدله، خلك حق لري چې غونډې وكړي، ولي دا چې د حزب اسلامي ولايتي مشران له هغو سېمو خلك ورته راغواړي چې د طالبانو تر كنترول لاندې دي، او طالبان يې ممانعت كوي، دا څه معني لري، جگړې ته لمن وهل دي.

داچې د گرشك په قلعه كز كې په كور باندي شين ټوكر او يا بيرغ ځړول كيري، او د طالبانو تر كنترول لاندې سېمه ده، اول خو دي د كور خاوند د حزب او طالب ترمنځ د نږدې توب كوشش وكړي، او بيا كه په بيرغ وطن جوړيداي، خو ۴۰ كاله مو د بيرغونو له امله هيواد وران شو. او كه طالب په شين ټوكر باندي يو څوك توهين كړي او بندي يې كړي، هغه د تير وخت تيروتنو تکرار دی، په اخلاقي لحاظ دي هغه سري قانع كړي، چې اوس وخت د بيرغو او جگړو نه دی.

راځئ په مشتركاتو كار وكړو، د حزب اسلامي راتگ كابل ته حتمي دي، د حزب پلويانو څخه مي غوښتنه ده، كه چيرته په لويو ښارونو كې غونډې كوي، په ښارونو كې هم د دوى پلويان ډير دي، او كه په كومه سېمه كې چې د دوي واك دی، هلته غونډې كوي، ښه خبره ده، خو كه له اطرافو خلك راغواړي او هلته بيا د طالب او حزبي دښمني ته زمينه برابريږي، هغه څه دي چې موږ، ورڅخه ويره او انديښنه درلودله او لرو يې.

طالبان دى حكومت سره د حزب اسلامي په يوځاى كيدو نه خفه كيري، باوري معلومات دا دي چې كله هم تير ځل حكمتيار صاحب صدراعظم شو، او طالبانو د ورېښمين تنگي له لاري پر كابل حمله وكړه، د حزب اسلامي قومندان، هغه چې ډير بدنام هم دی، زرداد خان له طالبانو سره داسي مرسته كړي، لكه څرنگه چې د كندهار په نيولو كې له طالبانو سره د جمعيت قومندان ملانقيب الله وكړه.

زرداد جگړه ونه كړه، سروبي يې پرته له جگړې طالبانو ته تسليم كړ، د مسعود قواوي په ورېښمين تنگي كې محاصره پاتې شوې، او مسعود له دي ويري چې دى او ملگري يې محاصره پاتې نه شي، هغه او ملگري يې په دوو چورلكو كې د جگړې له لومړۍ كړنې څخه وتښتېدل، د كابل سقوط يو عمده عامل د حزب او مسعود ترمنځ بې باوري او د حزب د قومندانانو له طالبانو سره په دغه وخت كې نه جگړه كول وو.

طالبان او د حزب وروڼه دي پر دي ژور غور وكړي چې كه چيرته دوى يو له بل سره جگړو ته ځي، او يو بل كمزورى كوي، يو بل ختموي، گټه يې چاته ځي؟ كه طالب كمزورى شي، حزب اسلامي واك ته رسيري؟ كه حزب اسلامي ختم شي، طالب ته واك رسيري؟ د جگړې د لاري د دوى او هيواد ستونزه حل كيري؟

۱۳۷۱ ل. كلونه نږدې تجربه ده، موږ د واك ميزان له لاسه وركړ، ځيني گوندونه ډير قوي شوو، او ځيني په لوى لاس له صحنې څخه وايستل شوو، چې دادى نتيجه يې ۲۴ كلونه نور هم په جگړه كې بوخت يو.

زه پر دى هم نه خوبسيزم او انديښنه لرم چې حزب او شوراي نظام بيا جگړو ته ولاړ شي، د دواړو گوندونو مشرانو ته عرض لرم چې تاسي كومې جگړې د كورنۍ جگړې پرمهال وكړي، د هغوى كومه گټه كه تاسي ليدلي وي، ښه ده، بيا هم جگړو ته لمن ووهئ، او كه نن ستاسي د نفاق او خپلمنځي دښمنيو له كبله درباندي سيكولران او پخواني كمونستان حاکمان دي، نو هيله ده چې نور د جگړو پرځاى تاسي او گرده مسلماني ډلي سره يوځاى، د هيواد د خپلواكۍ او يو سوچه افغاني نظام لپاره په گډه كار وكړئ.

پاى

د پاڼو شميره: له ۳ تر ۳

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راښوولې. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينگه كړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليكنيزې ښې پازوالي د ليكوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليكنه له راليرلو مخكې په ځير و لولئ